

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Videkre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is,

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyitltér soronként 40 fillér.

Csütörtök, január 7.

Katonák zendülése.

Kolozsvár, jan. 7.

(4) Vasárnap óta lázban tartja a magyar közvéleményt a Bosznia-nak gyászos emlékü garnizonjában, Bilekben elhelyezett magyar bakáknak zendülése. Félhivatalos kommentárok azóta lekicsinyelték ezt az eseményt, hivatalos cáfolat egészen letagadta és néhány ittas baka kihágásának minősítette az egészet s a közvélemény csak lázban volt, de biztosan nem tudott arról, hogy mi történt ott lenn az isten háta mögötti Bilekben a mi magyar fiainkkal.

Nyíri honvédelmi miniszter azután ma ugynevezett pozitív adatokat talált a t. Ház elé, előadván hogy mindössze **csak** hatvan katonát tartóztattak le zavargás miatt s a hatvanból mindössze **csak** tizenhat ellen indították meg a hadbírósi eljárást.

Hát ha a honvédelmi miniszternek ez a jelentése a valóságot tárná föl, akkor is meg kellene döbennünk azon, hogy hatvan jó magyar fiúnak olyan keservesen kell megszerveznie azért, mert végtelenül vágyódott a távoli hazáért és végtelenül megutálta azt a törvényes időt is tul terjedő terhes katonai szolgálatot, a melyben lelkén annyiszor követtek el erőszakot, testét előtte annyira érthetetlen munkában töltött meg.

A honvédelmi miniszter minden bizonynyal hűen adta elő annak a vizsgálatnak az eredményét, amelyet a bileki helyőrségben eszközöltek azok, akiknek nagy érdekük a bileki zendülést olyan színben megfesteni, amely nem az igazságnak, hanem az ő igazságuknak megfelel. De hát ez a vizsgálat csak a külsőségekre terjedt ki, csak azt vizsgálta, hogy kik és hányan zavarogtak, csak azt konstata, hogy hányan a „büne“ esik fegyelmi és hányé hadbírósi büntetés alá.

Am a magyar közvéleménynek nem szabad ennyivel beérnie, hanem a mélyére kell hatolnia ennek az ügynek, keresnie kell a zendülésnek indító okait, lelki rugóit, igazi bűnöseit, és az indító okok figyelembe vételével, a lelki állapot mérlegelésével és az igazi bűnösök leleplezésével kell itélkeznie.

De mennyivel könnyebb ezt imperative kimondani, mint tényleg megtenni! Hiszen a mi hadseregünk igazságszolgáltatása ma is a középkor titokzatosságába van burkolva s ennek a titokzatosságának homályában azt az igazságot, amelyet keresnek sokszor agyon is fojtják. Hány ilyen „justizmord“ lett már nyilvánvalóvá, de hány lehet eltemetve a katonai büntető bíróságnak civilek által soha meg nem látható poros aktáiban! Emlékezzünk Mattiascs-Keglevicsre.

A bileki zendülés éppen olyan kevésbé van még földerítve a magyar közvélemény előtt, mint a nyári bileki pusztulás ügye. De mennyivel jobban siettek az auditor urak a megsértett fegyelem megtorlásánál és a szabadságvágy elnyomásánál, mint a bestialis föllebbvalók méltó büntetésének kiosztásánál! Azt tudjuk, hogy a zavargók, állítólag még ittas katonák közül is hányan kerülnek garnizonáristomba; de hogy Török ezredes és társai mikor kerülnek oda be, amiért annyi magyar fiut küldöttek a más-világra, azt még egy fél év múlva a büntett után se tudjuk.

A katonai körök persze kapva kapnak az alkalmon, hogy az obstrukciót tegyék felelőssé a zendülésért. De hát azt a katonai köröktől nem is vártuk, hogy az okok mélyéig hatoljanak, a zendülő katonák lelki állapotát is vizsgálják

és hogy a tiszt urak magatartását is bírálják. Katonáknál az emberi lélek legdrágább tulajdonságának kétségtelenül a fegyelemérzést tartják, de ne felejtse el a magyar közvélemény, hogy azok, akik ott lenn a fegyelem ellen vétettek, magyar emberek, akik a haza földje és a szabadság után való hosszú, rendes, időn túl terjedő vagyódás hatása alatt követték el azt, amit elkövettek és érvényesítse a magyar embereknek büntetését, akiknek bűnét csak a katonaszem látja olyan rettenetesnek, enyhítse, főloldja.

— **Az illyefalvi mandátum.** Székely Györgynek brassói főispánna történt kinevezetésével az illyefalvi mandátum gazdátlanul maradt. Az üres mandátum megszerzéséért előreláthatólag sokan fognak versenyezni. A kerületi függetlenségi és 48-as párt, mely még csak most van szervezés alatt, szintén állít jelöltet. A jelölt személyére nézve megállapodás még nem történt, de valószínűleg dr. Nagy György, sepsi-szentgyörgyi ügyvédre esik a választás bizalma.

— **Polónyi Géza beszámolója.** Kézdí-Vásárhelyről jelentik: Polónyi Géza, a kézdí kerület függetlenségi képviselője értesítette a kerületi függetlenségi és 48-as párt elnökségét, hogy e hó folyamán beszámoló tart. A beszámoló elé nagy várakozással tekint az egész kerület polgársága.

— **Egy főispán beiktatása.** Désről jelenti tudósítónk, hogy gróf Bethlen Pálnak, Szolnok-Dobokavármegye új főispánjának ünnepélyes beiktatása e hó 11-én fog megtartatni.

Egy üdvös rendelet.

Főügyesség a párbajmánia ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 6.

Rövid idővel ezelőtt e lapok hasábjain hangot adtunk egy felmerült konkrét eset alkalmából ama nézetünknek, hogy a mindjobban terjedő párbajmánia csökkentésére az igazságszolgáltatásunknak meg van adva a mód. Kifejtettük, hogy az u. n. fegyveres elvététel legtöbb esetben a segédek fordul meg és nagyon sok esetben a felek békés hajlandósága megtörik a segédek lelkiismeretlenségén.

E nézetünk szankciójaként értesültünk arról, hogy a kolozsv. kir. főügyesség rendeletet adott ki a területéhez tartozó összes ügyességekhez, utasítva azokat, hogy a jövőben a párbajvitéseknek a vádindítványt terjeszték ki a segédekre is és zerezzenek érvényt a törvény erre vonatkozó rendelkezésének.

A magunk részéről örömmel üdvözöljük a kolozsvári kir. főügyesség rendeletét. Helyesbítjük azt, sőt elismerésünket nyilvánítjuk azért mert csak is úgy lehet végre csökkenteni a párbaj mindjobban terjedő örökségét. Amikor t. i. uri emberek néha gyilkolnak, legtöbbszó nyomorékká tesznek valakit. S megvagyunk arról győződve, hogy ez az üdvös és helyes rendelet megszünteti a párbaj-hiánakat. Azokat a segédekért értjük ez alatt, akik komoly nagyképséggel akarnak vért látni — másnak a vért — egy görbenézésért, vagy egy lábtaposásért.

A gyakorlatból tudhatja mindenki, hogy mennyire igazunk van. Hogy majdnem mindig a segédeknek mulik a békés elintézés. Ezután ez megszűnik. Ha majd a segédek szabadsága is kockán forog, ha a segédeknek is kijár, hacsak néhány napi állampolgár is, vagy nem vállalkoznának a közreműködésre, vagy pedig meg fogják gondolni mielőtt megbízójukat pisztoly, vagy kard elé állítanák.

A kolozsvári kir. főügyesség területén ezek után meg lesz a rendeletnek az üdvös hatása. Csak óhajtható lenne, ha követelnék ezt a rendeletet a többi főügyességek is és mi nem kételkedünk abban, hogy a törvényszékek belátva e kérdés valóban nagy horderejét: segítségére lesznek az ügyességeknek avval, hogy helyt adnak vádindítványoknak és büntetéssel fogják sújtani a segédek minden olyan esetben, a midőn a párbajra nem volt meg a kellő komoly ok. S ekkor ne vizsgálják csupán a

jegyzőkönyv formáját, hanem azt: mi volt a sértés és valóban történt-e komoly és határozott kezdeményezés az ügy békés elintézésére. Ha nem: bűnösök a segédek és sajtsa őket a törvény teljes szigorára.

Ez a rendelet és annak céltudatos keresztülvitele oly eredményeket szülhet, melynek nyomán egy egészségesebb társadalmi kiforrás és alakulás támadhat.

Egy fellebbezés

és

a kolozsvári szintársulat.

Kolozsvár, jan. 6.

Lapunk tegnapi előtti számában közöltük dr. Deák Albert ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tagnak a „Nemzeti Színház“ 2000 koronás városi szubvenciója ellen a belügyminiszterhez felterjesztett fellebbezését.

E közleményre, a mai napon a „Kolozsvári Nemzeti Színház személynézet“ aláírással egy nyilatkozatot kaptunk, melyet az ügy közérdekű voltánál fogva alább közölünk azért, mert nem zárkoznak el attól, hogy az érdekelt felek védekezhesse-nek is.

Sem dr. Deák Albert fellebbezésének tartalma, sem a szintársulat nyilatkozatának bírálata nem tartozik a mi feladatunk közé. Mi napról, napra elmondjuk a magunk véleményét a színházról; megteszük észrevételeinket az előadásokról: a többi a közönség dolga. Mely felemelhet és bukthat. Annyit azonban mégis kötelességünknek tartunk kijelenteni, hogy amint dr. Deák Albert fellebbezésének tartalma nem egyezett meg teljes egészében a mi véleményünkkel, úgy a szintársulat válasza sem felel meg teljes egészében annak a célnak, melyet azzal szolgálni akarnak. Ezt minden tiszteletünk és nagybecsülésünk dacára. melylyel dr. Deák Albert közéleti hasznos munkássága iránt viseltetünk — konstataljuk, de ugyanezt a hibát megállapítjuk a szintársulattal szemben is. Maga a nyilatkozat egyébként a következő:

Válasz

dr. Deák Albert urnak

az „Ujság“ VI. évfolyam 5. számában megjelent cikkére.

Tisztelt Doktor Ur!

Midőn Ön Kolozsvár városa dec. havi törvényhatósági közgyűlésének az 1904. évi költségvetési irányszat 57. kiadási tételét (200) korona futási szubvenció, illetve annak elfogadását megfelelő belügyminiszteri beadványát hirlapilag is közrebocsátotta, mi is akarna, nem akarna kénytelenek voltunk tudomást venni arról és így jutottunk ahhoz a szerencséhez, hogy olvashattuk azokat az igazán kétségbeesett megdöbbentő okokat, melyek a T. Doktor urat kizavarták a prózai pörös akta csomók labirintjából. Vészkialtása, melyet színházunk erkölcsi és anyagi csődjé miatt a Belügyminiszter ur fölébe dörg, gondolkodóba ejhet mindenkit, a ki igazán érdeklődik színházunk sorsa iránt és annak művészi fejlődését szívón viseli. Nekünk pedig szegény brettlistáknak (ön szerint az orfeumok produkciójának is) alánvaló e művészetünk) kiknek a feje fölött folygújt a „Művészet“ szentelt csarnokát, hogy kipörköljön bennünket, mint betolakodott sehonnaikat, védelemre van szükségünk s igénybe vesszük ezt, ha egyébként nem, hát természet adta ösztönből mert ezt talán még ön sem tagadhatja meg tőlünk.

Mit szólna ön tisztelt Uram, ha mi hirlapilag világgá kürtölnék, hogy ön nem egyetemileg klasszikált „Doktor juris“ hanem csak falsifikált és üres fejű stréber, ki a naiv és jóhiszemű közönség becsapását hivatászeretben büntetlenül üzi? Ugye, hogy felturjánna és sajtpör, becstületsértés, léteizentia, megtámadás, tönkretenni akarás, vagy ezek miatt tenne ellenünk bűnvádi feljelentéseket?

Nekünk a színház mostani „brettlistáinak“ egyetlen fórumunk van, mely hivatott arra, hogy itéljen fölöttünk: a közönség, — az a közönség, mely színházba jár s így ismeri működésünket, mely ha nem is nevezhető csalahatatlannal művészként (mert hisz a művészetben nincs vég), de a becstületes és nemes művészi törekvést még önnök sincs jogában fölünk elvitatni, mert nekünk nem csak az iskola állította ki színesi oklevelünket, hanem az ország első városainak a közönsége és sajtoja is. Mi hozzá appellálunk. Itéljen a jelen esetben is. Ez azonban ön előtt nem autentikum, úgy látszik az ön distingvált művelését nem elégti ki, — ön közvetlen tapasztalatok

alapján szűrte le tisztult művészi ízlésének surrogatúráját, mert színházunknak bizonyára állandó látogatója volt egy a multban, mint a jelenben (!!!) és így bőséges alkalma nyílt arra, hogy megalkossa ítéletét. Jól van! Mi nem is akarjuk ön az ellenkezőről meggyőzni, legfőkébb egy Apellesi általános ismert kijelentéssel felelhetnénk önnök, de még ezt sem tesszük, mert az ön ádáz személyi gyűlölet sugalta cikke, mely minden sorában a tájékoztatlan bélégyét viseli magán.

Mi meg vagyunk róla győződve, ha ön, az ellenünk irt cikket, normális állapotban, megtisztult elmével és lélekkel végig olvassa, magában kénytelen lesz velünk együtt így kiáltani föl: „Ej, ej, ej! mégis csak kell egy kis könnyelműség (és még valami) ahhoz, hogy valaki a kritika komoly és tisztességes rovatán belől ilyen szabadjára dobálódzék a lenézés kicsinylés és megvetés szavaival és azokat még ki is nyomassza.

A kolozsvári országos nemzeti színház személynézet.

Vilmos császár

és

a chicagói színházézés.

— Bezárt színház. —

Kolozsvár, jan. 6.

Berlinből írják: Újév első napján Vilmos császár jelen volt Mignon előadásán s Hülson főintendánsával a chicagói katasztrófáról beszélgetett. A császár megkérdezte Hülson:

— Tízmentes ez az operaház? Ki van itt zárva a szerencsétlenség?

A főintendáns nem tudott a császár kérdésére megnyugtató választ adni s erre a császár kijelentette, hogy legtöbb kötelességének tartja, hogy színházában az életbiztonságról gondoskodjék. Másnap egy nagy szakbizottság tüzetesen megvizsgálta az udvari opera épületét s konstatalta, hogy pánik esetén itt végeztes katasztrófa történhetik. Ajánlották a császárnak, hogy csekély átalakítással s néhány vészkijáráttal segítsen a hiányokon s erre a császár ezt kérdezte:

— S ha ezeket az átalakításokat megcsinálják, biztos az, hogy pánik esetén egy ember sem fog elpusztulni?

— Ezt nem biztosíthatom felség.

— Erre a császár így felelt:

— Akkor az operaházat be kell zártnom. Inkább adjunk ki milliókat, mintsem hogy egy statisztá elöljen.

Az operaház gyökeres átépítéséhez a tavasszal fognak hozzá s addig a színház zárva marad.

A chicagói rémes napról Budapestre a következő táviratok érkeztek:

A város minden utcájában halottas menetek vonulnak végig, a színházézés áldozatait temetik. Minden gyászkozi után ezrekből álló tömeg halad. Egész családokat temetnek egyszerre. Óriási tömeg vett részt Wolff Lajosnak, a híres milliomos leányának a temetésén, aki 3 gyermekével együtt lelte halálát az Iroquois-színházban. A temetőben szivettűp jelenetek játszódtak le. Néhány kétségbeesett anya a gyermeke sírjába akart ugrani.

Chicagó, jan. 5

Az összes színházak ma is be voltak zárva. Tíznekét színház földig le kell rombolni, mert abszolút tűzveszélyesek. A lakosság körében óriási az elkeseredés a hatóságok ellen, amelyek a legveszedelmesebb s legkönynyelműbben épített színházak megnyitását is engedélyezték. A bíróság már megindította az eljárást a katasztrófa ügyében. A vizsgálatot a legnagyobb titokban tartják.

Agyonvert képviselő.

Eremics Pál tragédiája.

— Express tudósítás. —

Kolozsvár, jan. 6.

A nagyikindai képviselő, Eremits Pál agyonveretéséről a következő újabb részleteket küldi levelezőnk:

Eremits Pál, a mint észrevette, hogy üldözik, Noten Ignácnak a sarkon levő botjába akart becsúszni, de a két paraszt visszarántotta. A képviselő a sikos gyalogjárón elcsuszott és a földre esett. A merénylők erre egész közelből háromszor realítottak.

Eremits a botjával védekezett, de botja eltört, mire a két paraszt a kezében levő nehéz vasbottal agyonütötte. Csak ekkor sikerült a merénylőket legelni s a járókelők átadták őket a rendőrségnek.

Más veriző szerint a parasztlak előbb háromszor a földön fekvő képviselőnek a fejébe löttek és csak aztán, amikor már meghalt, törték be vasbottal a fejét. A meggyilkolt képviselő Nagyikindán levő lakására vitték és feleségét kiméletesen értesítették a dologról.

A budapesti szerb kolóniában érhető

izgalmat kellett a nagyikindai szenzáció. A kolónia egy tagja ezeket mondotta Eremitsről:

— Mikor Eremits az iskolából kikerült a kereskedői pályára lépet' és a budapesti Romeiser-féle vaskereskedő cégnél volt eleinte segéd, később könyveztő. Miután itt megtakarított négyezer forintot, elhagyta állását és Nagyikindára ment.

Itt ügyvédeskedett és pénzügyletekkel foglalkozott. Gyakran voltak pörök, amelyekben minden módot megragadott, hogy ellenfeleit megkárosítsa. Torontában sok ellensége volt, akik nagy gyűlölettel beszéltek viselt dolgairól. Azt mondják többek közt, hogy Eremits az adósai ellen tartott árveréseken az árverezett dolgokat olcsó pénzért mind magához váltotta azon címen, hogy majd visszaadja az előbbi tulajdonosoknak. Igéretét azonban sohasem váltotta be.

Síbrul Mladenról, az egyik gyilkosról azt mondják, hogy boszúból követte el tetteit. Síbrul ugy nis egy pöre alkalmával 160 láncnyi földjét Eremitsre iratta, hogy ezzel megmentsen birtokát a válságtól. A pör elmúltával azonban Eremits azt állította, hogy a birtokot megvette. Ez bősztette föl Eremits ellen Síbrult és családját. A gyűlölet olyan nagy Eremits ellen, hogy az ellenségei még azt is kétségbevonatják, vajjon rendes uton jutott-e ügyvédi diplomájához.

Eremits Budapesten a Koronaherceg-utcai Haris-bazárban lakott, ingyen lakásban, amelyet az Országos Néptakarékpenztár rész. társaságtól kapott, amelynek igazgatósági tagja volt.

A képviselő alig nyolc nap óta lakott ebben a házban és máris gyűlölte mindenki. A házmasternek lealkudott a havipénzből, a fiatal takarítónőnek nem akart fizetni és minden alkalmat felhasználta, hogy néhány fillérrel megkárosítsa a körülötte levő szegény embereket.

Temetése az eddigi megállapodások szerint csütörtökön lesz. Nagyikindáról a közeli Bács-Mártonos községbe szállítják s ott helyezik örök nyugalomra a családi sírboltban.

A kikindai tanulságok.

Kolozsvár, jan. 6.

Eszünk ágában sincs a kikindai rémesnek horderejét tulozni és föltétlenül óvakodunk bármilyen helytelen generalizálástól. Nincs olyan gondolatunk, hogy a nagyikindai rémes szenzációt a nagy országos tragédiák színvonala alá emeljük. Eremits gyászalokjából következtetésül vonjunk a magyar képviselőháznak, mint testületnek erkölcsi tartalmára és jellembeli értékére. De ez a szomorú eset döntő erejű bizonygás arra, hogy az a korrupciós méreg, mely a mi választási rendszertől és a hozzáfűzött kormányzati gyakorlatból közéletünkbe folyton átszivárog, micsoda fekélyeket támaszthat parlamentarizmusunk testén.

A mi választási rendünket sokan abból a szempontból szeretik védelmezni, hogy a hagyományosan hazafiás tényezők erősítésére szolgál és a régtől jogosult helyi vezérlet tekintélyét biztosítja. A gyakorlatban persze azt látunk mindég, hogy választási eljárásunk a legkedvezőbb versenytérlet rendezze be a minden fajta jellemtelen szerezsevadásoknak, kik a képviselői mandátumot csak azért keresik, hogy privát érdekeiket és üzleteiket könnyebben hajthassák.

De a gyászkeretbe került kikindai mandátum még különös illusztrációt is szolgáltat ehhez a választási rendez Isermjék a pénz választási hatalmát abban, hogy az országos kortegpezeletnek és a legfőbb hajtókereknek, itt azonban egész közvetlenül lép előtérbe a takarékpénztári igazgatónak személyes hatalma. A takarékpénztári igazgató, mint kortes elég megszokott alak; uti ő ura docet, nálunk megtörténhetik az is, hogy ha ilyen közéleti notabilitás csak elég lelketlenül használja ki a kezére adott pénz-hatalmat és megfelelő vad ambíció is sarkalja: a félelem és rémület folytonos érzetével, minden önzés megmozgatásával, minden polgári érzés guzsbakötésével város vezérévé, kerület országos képviselőjévé avathatja magát, a közérdek szöszölőjéül és közbizalom letéteményeséül szerepelhet. Az ilyen választási rend után, ha még soká járnók, el is jutnának oda, hogy vidékről vidékre olyan bitor helyi hatalmasságok támadjanak, mint a hogy a középkori olasz városokban vakmerő kondottierik fölvetették magukat a polgárság uraiul, vagy mint a hogy az ókori görög városokban közönséges kalandorok erőszakosan megszerezték a tyrannus felsőbb-ségét. És így már megkaptuk nagyikindai helyi színezettel, meg korszerű változtatással az ősi Athén történelmi jelenetét, a mikor az Arisztogiton testvérek legyilkolják Hippiazt, a város zsarnokát.

Csak a kellő szempontból nézve, történelmi jelenet a nagyikindai rémeslet is. Ebből a szempontból mindenesetre hasznos tanúságokat vonhatunk le és máskülönben is jobb ez, mintha az irántunk nem jó

indulatu külföldön, olyan színben látnak és kommentálnak az esetet, hogy náluk az amerikai prairiak értékei divatoznak.

UJDONSÁGOK.

Vidéki előfizetőinket kérjük szíveskedjenek az előfizetési díjakat postafordultával beküldeni, hogy a címszalagok nyomtatásánál előforduló határozatlan zavarok kiküldetésének s az Ujság-ot megszakítás nélkül tovább küldhessük. Mutatvány-számtól kívánatára szívesen küld a kiadó-hivatal.

Két család nyomora.

Kolozsvár, jan. 7.

Tu napi lapunkban két nyomorgó családról írtunk. A közönség figyelmét és még a tegnapi napon volt is annak némi eredménye:

M. Kovács Gyuláné részére özv. Hankó Dánielné és özv. Szász Ferencné gyűjtése: Özv. Hankó Dánielné 1 kor. Szakács Mózes, Biró Ferenc, Krakkai Lajos 20-20 fl. Csiki László, Székely Sándor 50-50 fl. Horváth Károly 30 fl. Vas János 40 fl. Nagy József 20 fl. László Ferenc 50 fl. Anka Péter 20 fl. Örmösy Béla, Sajó József, Benk István 40-40 fl. Szabó Ferenc 20 fl. Gyetkó Mihály 20 fl. N. N. 40 fl. N. N. 50 fl. Schranz Ferenc 10 fl. Özv. Szász Ferencné 1 kor. Szász Tereska 10 fl. Szász Károly 10 fl. Özv. Kont Józsefné 1 kor. N. N. 20 fl. Lévár János 20 fl. Medveky 20 fl. Daróczy Péterné 20 fl. Czákó János 10 fl. Czákó János 30 fl. Borbély Bernát 20 fl. Molnár Sándor 20 fl. Török József 20 fl. Kolozsvári Ferencné 40 fl. Összesen 11 kor. 60 fl.

Özv. Gundhardt Lipótné 2 kor. New-York sarakasztal 5 kor. Összes gyűjtés 18 kor. 60 fl.

Sz. N. részére özv. Gundhardt Lipótné 2 kor. B. A. 2 kor. New-York sarakasztal 2 kor. Összesen 6 korona. Midőn az adományokért hálás köszönetet mondunk, kérjük a jószívű emberek további segítségét.

— **(Halálozások.)** Dr. Virányi István járási orvos és honvéd segédfőorvos, életének 32-ik évében Hátszegben elhunyt. A megboldogultat e hó 5-én temették, a kiterjedt előkelő család és nagyszámú ismerősök és tisztviselők mély gyász mellett. Hűbér Mihály kolozsvári szabómeister 64 éves korában, e hó 4-én elhunyt.

Gergely Tamás magyar kir. erdész e hó 3-án, Besztercén elhalálozott.

— **(Jurista-piknik.)** A bírósági pikniknek elmúlt évekből történt sikeréről felbuzdulva, a kolozsvári bíróságok tagjaiból és ügyvédekéből alakult rendező-bizottság ez idén, folyó hó 16-án a New-York-szálló földszinti termeiben zártkörű jurista-pikniket rendez. A buzgó rendezőség, — melynek élén br. *Szentkriszthy* Zsigmond kir. kuriai bíró, törv. elnök és dr. *Gidófalvy* István kir. közjegyző állanak — mindent elkövet, hogy a piknikről a résztvevők a legkellemesebb emlékekkel távozhassanak. — Az idő rövidsége miatt a rendező-bizottság meghívót nem bocsát ki, hanem körözvén útján hívja meg a résztvevő öhajókat.

— **(Szakácsokból politikai lap.)** Szokatlanul ünnepli meg a „Biztosítási és

Közzgazdasági Lapok” a 10 év-ik évfordulót. A lap ugyanis újvél kezdve politikai betilappá alakult s a közzgazdasági téren a külföldön vámtérlet és nemzeti függetlenség híve lesz.

— **(Kolozsvári asztaltársaság — nyugdíjas színészek számára.)** A kolozsvári *Musikálli*-bohém asztaltársaság szakkörét bocsátotta az országos színészegyesület rendelkezésére ama céllal, hogy ez összeget két elaggodott, nyugdíjas színész között osszák ki. Az egyesület köszönettel fogadta a szép adományt, melyet felerészben *Gárdonyi* Sándor, felerészben pedig *Ürményi* János nyugdíjas színészek részére juttattak el.

— **(Letartóztatás a vásárcsarnokban.)** Néhány év előtt rémes vitrioldráma játszódott le Budapesten. — Özv. Arzalan Tivadarné szakácsnő, szerelmes volt Bálint János nevű bolti szolgájába. A jóval fiatalabb bolti szolga csakhamar ráunt a szakácsnő szeretőjére és másnak kezdett udvarolni. Ezt megtudta özv. Arzalan Tivadarné, a féltékeny szakácsnő s rémes bosszúra határozta el magát. Lesbe állott a népszínház-utcában és várta-várta hűtlen szeretőjét. Az jött is a megszokott időben és a féltékeny szakácsnő eléje toppant. Heves szemrehányások, lármás szóváltás után a féltékenységekben teljesen elvakult szakácsnő előkapott egy eddig rejtgetett vitriolos üveget és levitriolta a szeretőjét. A gyilkos sietőre fordult a szegény bolti szolgának mindkét szemét kiégette. Rettenetes kínok között vergődött a kövezeten és az általános kavarodás és csődületben a vitriolos szakácsnő eltűnt és nyoma veszett.

A rendőrség tüvé tette akkor özv. Arzalan Tivadarné után az egész fővárost. Keresette a vidéken is, de sehol nyomára nem akadtak. Már azt hitték, hogy öngyilkossá lett és valahol a Duna fenekén van a holtteste, a mikor ma korán reggel a központi vásárcsarnokban régi ismerősek rátaláltak a régen keresett vitriolos szakácsnőre. Akadt a közelben egy detektív, aki emlékezett az asszonyra és így nyomban le is tartóztatta. A vitriolos szakácsnő a rendőrségen azt vallotta, hogy a vidéken bujkált és egy időközben elhalt szakácsnő könyvével szegődött. Ugyanebben bizva jött most vissza a fővárosba, ahol azonban rajtavesztett, mert elfogták és felelőségre vonják régi bűnéért. A rendőrség még a mai nap folyamán átkísérteti a vitriolos szakácsnőt az ügyészség börtönébe.

— **(Lövöldöző póttartalékos.)** Tegnap hajnalban nagy riadalmat okozott a fővárosi üllői-utj honvédkaszárnya közelében egy részeg honvéd, aki forgópisztolytval ráá lőtt a járókelőkre, a kik megriadtan menekültek előle. A lövöldöző ittas honvéd annyira be volt csodálkozva, hogy még az elhívott katonai őrjáratnak sem akarta magát megadni, de sőt rálőtt a katonai őrjáratra is, azonban szerencsére senkit sem talált. A dühöngő részeg katonát végre lefogták és bevitték a kaszárnyába. Ott megállapították, hogy Kocsis Istvánnak hívják és póttartalékos, aki most vonult be negyvenzred magával, az obstrukció áldozataként. Valakit hagyhatott otthon a nekifelledezett honvéd póttartalékos, a ki után

annyira busult, hogy ma az első kimaradást napját arra használta fel, hogy tele szíjra magát bufelejtővel. Mikor aztán fűlő volt borral, tántorogva ment a kaszárnya irányában. Hanem a mikor a kaszárnyát meglátta, olyan dühre fakadt, hogy elővette zsebből forgópisztolyát és rálövöldözött a jövő-menő emberekre. A lövések nem találtak és így néhány órai kurtavassal megmenekült a lövöldöző honvéd a nagyobb bajtól. A lövöldöző póttartalékos zsebében különben egy cédulát találtak, a melyre néhány sor van írva. Ebből látszik, hogy az elkecseregetett póttartalékos, a kit Kovács Istvánnak hívnak, öngyilkos akart lenni, de annyira elázott, hogy sőtét szándékát nem tudta végrehajtani.

— **(Apagyilkosság.)** Borzalmas gyilkosság történt a múlt héten Kézd-Szt.-Lélek, Háromszékvármegyei községben. Két legény: Szász Lajos és Szász Imre saját édesanyjukat: Szász Gergelyt fejsejével és bottal annyira összeverték, hogy az egy napi kínos szenvedés után, a kádizvási helyi Rudolf-kórházban meghalt. A gyilkosokat nyomban letartóztatták. Tettségük okául azt hozták fel, hogy apjuk rosszul bánt a feleségével, az anyjukkal, folyton verte, ütötte, mit ő nem tűrhetett tovább s ezért vertek agyon az öreget.

— **(Megőrült a börtönben.)** A budapesti kir. ügyészség börtönében tegnap délelőtti izgalmas jelenet történt. Egy vizsgálati fogságban levő rab, aki rablás miatt van letartóztatva a vizsgálati fogságban megőrült és dühöngeni kezdett. Ticsi Ferenc notórius gonosztevő a nyár utójára kirabolt a népligetben egy ott andaló szerelmes párt. A rendőrség a rablót elfogta és beszállította az ügyészség börtönébe, a hol tegnap megőrült. Mikor ugyanis a börtönőrök és rabok lefogták a dühöngő őrültet, a kit kényszerzubbonyba szállítottak be a lipótmeezi tébolydába. Az esetről — amely a börtön falai közt nagy izgalmat keltett — előírás szerint jelentés ment az igazságügyminiszterhez.

Táviratok

Szilágyvármegye főispánjának beiktatása.

Zilah, jan. 6.

Szilágyvármegye új főispánját, dr. Katzler Györgyöt, január 12-én iktatják be hivatalába. Délelőtti vármegyei közgyűlés lesz, melyen feleskettetik az új főispánt, délelőn pedig küldöttségek fogadtatása után banket lesz.

Vasuti baleset.

Beregszász, jan. 6.

A volóci vasuti állomáson súlyos baleset érte Huszár Sándor vasuti fékezőt. Tolatás közben kikapcsoláskor köpenyegének csücskére lépett és elbukott oly szeren-

csétlenül, hogy egyik lábát a kocsikerék bokában átmetszette. A szerencsétlenül járt fékező nyolc gyermek atyja.

Betörés egy hitelszövetkezetnél.

Szolyva, jan. 6.

A napokban ismeretlen tettesek betörték a hitelszövetkezeti takarékpénztárba, kifurtak egy vasszekrényt és mintegy 8000 koronát loptak el, a könyvelő asztalán csupán tíz fillért hagytak. A nyomozás eddig eredményre még nem vezetett.

Kirabolt pénzeslevélhordó.

Beregszász, jan. 6.

Az elmúlt napokban a kora reggeli órákban a bilkei útvonalon Onizsko Dénes és Gabas János csavargók kirabolták az uton haladó Kebetes Péter nevű postaszolgát és elrabolták tőle a 445 koronát tartalmazó postaszakot. A tetteseket elfogták és az ilosvai járásbírószági fogházban várják büntetésüket.

Amerikai párba áldozata.

Érsekújvár, jan. 6.

Az itteni vasuti perronon tegnap este Mukics Kálmán nevű fiatal ember agyonlőtte magát és nyomban meg is halt. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy amerikai párba áldozata.

Eremits gyilkosai.

Nagy-Kikinda, jan. 6.

Eremits orsz. képviselő két gyilkosát már kihallgatták. Semmi megbánást nem tanusítanak, teljesen közömbösen viselik magukat. A meggyilkolt képviselőt holnap temetik el.

A 300.000 koronás kártyavesztesség.

Budapest, jan. 6.

Dungyverszky Lázár a vesztes fiatal ember édes apja ma értesült fia kártyavesztességéről, mivel birtokairól csak ma érkezett haza Nagy-Kikindára. Az öreg, egyszerű földbirtokos ember, a ki dús gazdagsága mellett is megmaradt a maga puritán egyszerűségében. Fiát most gondnokság alá fogja helyeztetni.

Gyilkosság egy vasuti kocsiában.

Budapest, jan. 6.

Wrada Emil vándorszínész tegnap Galanthán beszállt a Bécs-Marehegy között közlekedő vonatba, ahol egyik fülkében egy

40-45 év körüli utast talált. Egy közbeeső állomáson kiszállott és mire visszatért már nem találta ott az utitársát. Később egy másik utas felhívta figyelmét arra, hogy a vonat félreeső helyéről gyanús hangok hallatszanak. A katonai segítségével felnyitották azt az ajtót és ott találták az utast átvágott nyakkal, vértől borítva.

Érsekújváron leszállították a súlyosan megsebesült utast, aki a nagy vérvesztéségtől eszméletét veszítette. A rendőrség megállapította, hogy a vágás beretvától ered. A nyomozást megindították.

Rablógyilkosság Budapest közelében.

Budapest, jan. 6.

Vác határában leütötték a katonai posta küldöncét, aki 4000 koronás pénzeslevelet vitt be Vácra. A küldöncöt kirabolták. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a gyilkos megkerítésére.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtökön: Bob herceg. (b. 93. sz.)
Pénteken: Flirt nagysám. 1-ór. (b. 94. sz.)
Szombaton: Flirt nagysám. (b. 95. sz.)
Vasárnap d. u.: Boccaccio.
esté: Flórika szerelme. (b. 96. szám.)

* **San-Toy.** Ugy látszik, ünnepnapon se tud publikumhoz jutni már ez a végkép kihasznált operett, melyet tegnap is türes ház mellett dolgozott le a szereplők hada. A nagy sietségben, melylyel őt maguk is mindenáron az előadás végére igyekeztek, annyi volt a baklövés és annyi a hiba, hogy ezáltal már csakugyan egyedül a karzat nyírántotta néha-néha a felsőbb meglegedését. A tegnapi előadással, úgy látszik, jó időre lekerült a San-Toy a színház műsoráról.

Felelős szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Lapfőigazgató:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Szegelcső pénzkölcsönt

törlesztéses pénzkölcsönt földbirtokra, kolozsvári házakra a legolcsóbb kamattal, szolid alapon gyorsan elinéznek, valamint drága kamatu kölcsönöket olcsóbb törlesztéses kölcsönre átkonvertálók.

Kölcsönt kaphatnak Állami, megyei, városi tisztviselők, katonatisztek, hivatalnokok és nyugdíjasok 5-15 évre legtovább esetben kezes nélkül, minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta cirka 10 korona fizetendő. O kölcsön iránti beadvány 10-12 nap alatt elintéztet nyer. Minden irányban a legnagyobb diszkreczió biztosított. Megkeresésként közlendő: állás, évi törzsfizetés szolgálata és születési idő.

FRIEDMANN SÁMUEL.

országos földhitel- és személykölcsön intézete Kolozsvár, Király-utca 16. Ertekezni lehet délután tél 3-5 óráig. 2944 18-*

Előleges kiadás nem szükséges!

Új pénzintézet!

Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár részv. társ.

működését
200,000 korona
alaptőkével

1904. jan. 1-én, Nagynyeden Főter 14. szám alatt megkezdette.

Célja:

olcsó kölcsönök nyújtása: földbirtokosoknak, gazdáknak, kereskedőknek, iparosoknak stb.

kötvényre vagy váltóra, rövidebb vagy hosszabb idejű törlesztésre.

Régi kölcsönöket előnyös kamattal convertál.

Betéteteket elfogad naptól-napig 5-% kamatozás mellett.

Minden a bank és takarékpénztár üzletkörébe tartozó ügyekben felvilágosítással szívesen szolgál.

Hivatalos órák hétköznapokon: délelőtti 9-12-ig, délután 3-5-ig.

Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár részv. társ igazgatósága.

A városi és vidéki Nagyközönség szíves figyelmébe.

Bronztárgyak, Dohányzó és írókészletek, Képek, Nippek és Disztárgyak.
Valódi angol és francia Játékszerek, Kölnivizek, Toilett és gyógy-szappanok. Fog, Köröm, Haj és Ruhakefék.

Bebe és öltöztetett **BABÁK** minden nagyságban!
Richter-féle Horgony Kőépítő szekrények!

Mindenkoru gyermekeknek **Játékszerek, Kintalovak, Babakocsi, Társasjátékok,**

Laterna Magikák, Szobatornaszerek, Fényképező gépek, legjobb minőségű érzékeny lemezek, Filmek és papírok, Cartonok, vegyszerek.

Valódi daniái iramszarvas szörme vagy flanell bélsessel. Bőrna drágák, Mellények és Sapkák. - Vizhatlan Eoden Felöltők, Kabátok és Sapkák, Kötött, szőr, Glace, szarvasbőr és valódi Angol Keztyűk. Teljesen veszélytelen villamos zseb és olvasó lámpák, külön telenek.

Valamint több itt fel nem sorolható cikkek állandó nagy választékban.

Játékszerek.

Nyomatott: Gombos Ferencz Lyceum-könyvnyomdájában, Kolozsvárt.